UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D. Thomam De Beatitvdine. De Actibvs Hvmanis. De Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censvris. Prælectiones Theologicæ Posthvmæ

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. Quænam sumpta aduersus malignam auram: quæ oris ablutio: Quæ ciborum prægustatio impediant Sacræ Eucharistiæ sumptionem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-72898

Visual Library

minicum Corpus intraret, quàm reliqui cibi: nam ideò per vniuerſum orbem mos iſte ſeruatur. Capite tamen 7. ait, quoſdam ſemel in anno ad imitationem Domini poſt cœnam hoc Sacramentum ſumere: quam conſuetudinẽ dicit ſe nec probare, nec improbare. Et Concilium Carthaginenſe III. cap. 29. *Vt*, inquit, *Sacramenta altaris non niſi à ieiunis hominibus celebrentur, excepto vno die anniuerſario, quo cœna Domini celebratur*. Hæc tamen exceptio nunquam fuit vniuerſalis, & iam penitus eſt abrogata; vt colligitur Cap. *Ex parte*, de Celebratione Miſſarum; vbi Innocentius III. ſtatuit, ne Sacerdos, quando ſecundum ſacrum poſteà facturus eſt, tunc in priori ſumat ablutionem. Et ex Concilio Conſtantienſi ſeſſ. 13. vbi damnatur abuſus quorundam, qui poſt cibum celebrabant.

An in die Cænę liceat à non ieiunis ſumi?

19 Infirmi, vel ſupplicio extremo afficiẽdi, etiam non ieiuni cõmunicare poſſunt.

Hîc tamen duo ſunt notanda. Prius eſt: Infirmis, qui ſunt in periculo vitæ, poſſe dari Euchariſtiam poſt cibum, etiã ſæpiùs in eodem morbo, interpoſitis ſeptem vel octo diebus, ſi periculum perſeueret. Ita Bartholomæus Fumus verbo *Communio* §. 18. Pari ratione poſt cibum dari poteſt extremo ſupplicio afficiendis, ſi illud in alterum diem differri nequit: maioris enim momenti eſt, vt non diſcedant ex hac vita ſine viatico, quàm vt non violetur illa conſtitutio Eccleſiaſtica de Ieiunio.

An Sacerdos, non ieiunus poſſit celebrare, vt infirmus non diſcedat ſine viatico?

Vtrùm verò Sacerdos, qui ſoluit ieiunium, poſſit celebrare, vt infirmum, alioqui ſine viatico diſceſſurum, communione reficiat, dubium eſt. Nam Ioannes Maior d. 9. q. 3. exiſtimat poſſe; addens etiam quædam alia, nempe Sacerdotem tunc debere clanculum, & ſine veſtibus ſola verba conſecrationis panis proferre, & non ſumere: quæ nullo modo in praxi ſunt admittenda; quia contra vniuerſalem Eccleſiæ conſuetudinem, & contra ius diuinum.

Paludanus d. 8. q. 2. negat: cui aſſentitur Dominicus Soto d. 12. quæſt. 1. art. 8. quæ ſententia eſt tenenda. Ratio eſt, quia, cùm hoc Sacramentum non ſit abſolutæ neceſſitas, & ex illa licentia celebrandi poſſent ſequi graues irreuerentiæ, meritò potuit Eccleſia hoc præcipere & ſeruare. Aduerte tamen; ſi alioqui naſceretur ſcandalum, v. g. deſperatio infirmi, perturbatio amicorum, & odium; poſſe tunc ſacerdotem non ieiunum celebrare. Ratio eſt, quia lex poſitiua ceſſat in caſu ſcandali: ſcandalum enim iure naturali vitandum eſt. Similiter, ſi alioquin ſequeretur notabilis infamia ſacerdotis. Rariſſimè tamen hi caſus incidunt.

20 Caſus, quibus liceat Sacerdoti non Ieiuno S. Euchariſtiã ſumere.

Alterum eſt: Sacerdotem poſſe hoc Sacramentum ſumere ieiunio violato, quinque caſibus. Primò, Si loco vini conſecrati ſumpſit aquam: tunc enim debet conſecrare vinum, & ſumere, vt Sacrificium ſit perfectum.

Secundò, Si celebrans deficiat poſt conſecrationem, & non adſit Sacerdos ieiunus, qui poſſit perficere: tunc etiam is, qui non eſt ieiunus, tenetur.

Tertiò, Si ſumpta ablutione inueniat aliquas reliquias eiuſdem ſacrificij, poteſt illas ſumere, quam diu eſt in altari, etiamſi magna mora interceſſerit: vt fit quando datur plebi communio. Ita Victoria, q. 83. Ratio eſt: quia pertinent ad idem Sacrificium, & cenſetur adhuc verſari in eadem actione, quæ ordinatur ad conſummationem illius Sacrificij. Poſtquam autem ab altari receſſit, non poteſt eas ſumere: quia miniſteriũ ſuum impleuit: niſi fortè eſſet periculum ne perirent. Reliquiæ autem alterius Sacrificij non debent ſumi poſt ablutionẽ, niſi ad vitanda maiora incõmoda.

Quartò, Si periculum ingruat, ne ab hæreticis, hoc Sacramentum indignè tractetur.

Quintò, Ad vitandum ſcandalum.

DVBIVM.

Quænam ſumpta aduerſus malignam auram: Quæ oris ablutio: Quæ ciborum prægustatio impediant Sacræ Euchariſtiæ ſumptionem?

RESpondeo, Ea quæ ſumuntur aduerſus malignam auram: Vel facilè liqueſcunt & diffunduntur; vt ſuccus glycyrrhyzæ, & quæ ex ſaccharo vel melle compoſita: Vel non liqueſcunt & planè ſunt arida; vt radix zedoariæ, caryophyllum, cinnamomum &c. 21 Aduerſus malignam auram.

Quæ prioris generis ſunt, non poſſunt ordinariè ore retineri ante communionem: quia eſt manifeſtum periculum tranſmittendi in ſtomachũ. Si tamen aliquis aliquo caſu exigente, tale quid ore teneret, diligenter aduertẽs ne quid deglutiat, ſed continuò expuat, non putarem à communione arcendum: modò reipſa non ſit ſibi conſcius quod aliquid demiſerit. Liquida.

Quæ ſecundi ſunt generis, non prohibent Doctores iuſtâ ſuppetente causâ, ore teneri; v. g. ne maligna aura hauriatur; ne fætor anhelitûs alios offendat &c. modò detur opera, & ratio aduigilet ne quid traijciatur. Non enim licet talia ſumere eo animo, vt ſaliua imbuta virtute illorum, glutiatur, ad ſtomachum vel cor corroborandũ. Hoc enim eſt de induſtria aliquid externi intrò aſſumere: quia ſuccus aliquis, non ſola qualitas, ex illis elicitur, qui mixtus ſaliuæ in ſtomachum tranſit. Itaque non licet ea ſumere vt ſaliua demittatur. Si tamen præter intenſionem contingat ſaliuam imbutam tranſmitti, non impedit communionem. Solida.

Idem dicendum de aqua qua os abluitur: Nõ enim licet os & fauces colluere vt aliquid demittatur in ſtomachum: ſi tamen præter intentionem contingat traijci humorem, quo linguæ & faucium ſpongioſa caro per collutionẽ oris imbuta eſt, id communionem non impedit, vt Doctores tradunt: quia traijcitur in modum ſaliuæ. Idem dicendum dum homo. os colluens interceptus tuſſi, vel ſimili incommodo aliquid aquę tranſmittit: quia planè præter intentionem accidit, idque in officio neceſſario. 22 Oris ablutio.

Matres & Nutrices quę proli cibum præ-mandunt, ſi diligenter cauent, vti debent, quando volunt communicare, nè quid tranſmittant, non ſunt prohibendæ à communione, etiamſi ſaliua ſapore ciborum imbuatur. Quòd ſi præter intentionem contingat aliquid modicum tranſmitti, non videtur obeſſe, ſicut de aqua dictum eſt: quia eſt officium neceſſarium, & modicum pro nihilo reputatur. Neque videtur eſſe mens Eccleſiæ, vt ob talem cauſam prorſus inculpatam à communione arceantur. Eſt enim hoc præceptum, non diuini, ſed Eccleſiaſtici iuris. Nimis durè præceptum Eccleſiaſticum ſic interpretaremur. Secùs tamen, ſi multum tranſmitteret; v. g. bolum ſolidum, 23 Ciborum prægustatio.

lidum, vt interdum fit per obliuionē. Tunc enim communio in aliud tempus eſſet differenda: niſi grauis aliqua cauſa prohibeat.

ARTICVLVS IX.

Vtrùm non-habentibus vſum rationis, ſit dandum hoc Sacramentum?

24 Infantibus ne detur Euchariſtia.

Reſpondetur Primò, Ijs, qui nunquam habuerunt vſum rationis, non eſſe dandam Euchariſtiam: vt infantibus, & amentibus à natiuitate. Ratio eſt; quia ad huius Sacramenti ſuſceptionem requiritur deuotio & reuerentia; & vt accipiatur tanquam cibus ſpiritalis.

Nec amentibus, niſi aliquando vſi ratione.

Reſpondetur Secundò, Ijs verò, qui aliquando vſum rationis habuerunt, & hoc Sacramentum deſiderauerunt, dandum eſt ſaltem in periculo mortis, tanquam viaticum, etiamſi multos annos in amentia fuerint. Ratio eſt; quia illi habuerunt deuotionem actu ad hoc Sacramentum, quæ adhuc cenſetur virtute perſeuerare aliquo modo.

Olim infantibus dari ſolita.

Notandum eſt Primò, In quibuſdam Eccleſijs olim fuiſſe conſuetudinem, vt etiam infantibus poſt Baptiſmum, & Confirmationem, daretur Euchariſtia: vt patet ex Dionyſio lib. de Eccleſiaſtica Hierarchia cap. 7. parte 3. ſub finem: *Illud verò* (inquit) *quod pueri quoque, qui necdum poſſunt intelligere, diuini Sacramenti Baptiſmatis, & altiſſimorum Communionis ſacroſanctæ ſignorum fiant participes, videtur profanis ridiculum:* &c. Idem colligitur ex Cypriano ſermone de Baptizatis; vbi inter alia refert de quadam infantula, quę Euchariſtiam euomuit, eò quod panem tinctum idolis immolatum guſtaſſet. Et Auctor de Eccleſiaſticis dogmatibus c. 52. *Si paruuli ſunt* (nempe qui ab hæreticis ſunt baptizati) *vel hebetes, qui doctrinam non capiant, reſpondeant pro illis, qui eos offerunt; & ſic per manus impoſitionem chriſmate communiti, Euchariſtiæ myſterijs admittantur.*

Cur iam infantibus dari non debeat.

Sed hæc conſuetudo ob iuſtiſſimas cauſas iam pridem in Eccleſia eſt abolita. Primò, Ob maximum periculum irreuerentiæ: fieri enim vix poteſt, vt infantes Sacramentum vel ſaliuis non eijciant, vel non exſpuant. Secundò, Quia requiritur reuerentia, & deuotio, & vt accipiatur tanquam cibus ſpiritualis; quod infantes non poſſunt. Quare cùm ſine illo poſſint ſaluari, omnino decet vt illis non detur. Denique fundamentum illorum, qui communionem cenſebant infantibus eſſe dandam, ſunt verba illa Domini Ioannis 6. *Niſi manducaueritis*: quæ conſtat non pertinere ad infantes, ſed ad ſolos adultos.

25 Detur omnibus qui implicitè eam deſiderarunt.

Notandum Secundò, Non ſolùm ijs dandum hoc Sacramentum, qui aliquando explicitè hoc deſiderarunt, ſed etiam ijs, qui implicitè: quales ſunt omnes qui Chriſtianè vixerunt, & modò rationis vſu ſunt deſtituti, vt explicitè petere nequeant: quiuis enim Chriſtianus, dum ratione vtitur, cenſetur implicitè velle ſuſcipere omnia ſalutis ſuæ remedia Chriſtianæ plebi communia. Requiritur tamen Primò, Vt præſumatur eſſe in bono ſtatu; quod ſemper præſumi debet, quamdiu non conſtat de contrario. Vnde etſi malè vixit, ſi tamen poſteà ſigna contritionis dedit, non eſt priuandus hoc remedio: vt colligitur ex decreto Cōcilij Carthaginenſis citato hic à D. Thoma in Corpore. Secundò, Vt abſit periculum eiectionis, vel alterius irreuerentiæ notabilis. Vide Siluestrum, Euchar. 3. q. 5. §. octauo.

ARTICVLVS X.

Vtrùm liceat quotidie hoc Sacramentum ſuſcipere?

Reſpondetur licere, quotidie ſumere, modò quotidie ſis paratus vt dignè id præſtes. Vide D. Thomam, qui id optimè explicat. Idem habet Concilium Tridentinum ſeſſione 22. cap. 6. 26

Quotidie cōmunicare fideles optat Tridentinum.

Optaret quidem S. Synodus, vt in ſingulis Miſſis fideles adſtantes non ſolùm ſpirituali affectu, ſed ſacramentali etiam Euchariſtiæ perceptione communicarentur, quo ad eos ſanctiſſimi huius ſacrificij fructus vberior perueniret. Nec tamen, ſi id non ſemper fiat, idcirco Miſſas illas, vt priuatas, & illicitas damnat, &c.

Sæculares octauo die communicent.

Aduerte tamen; Quia varia ſunt hominum negotia, & animarum occupationes, ſatis eſſe, vt ſæculares octauo quoque die accedant: id enim ſufficit ad fructum animorum, & habetur ratio reuerentiæ huius Sacramenti: difficile enim eſt ſæcularibus crebriùs conueniens tempus huic ſacratiſſimæ actioni impendere, & ſeſe debitè præparare. Qui autem planè à mundo ſunt ſegregati, & toti rebus ſpiritalibus dediti, (quales debent eſſe religioſi, & hiſce ſimiles) ij ſæpius poſſunt communicare; habita tamen ratione ędificationis proximorum, & conſuetudinis locorum.

Crebriùs Religioſi & Deuoti.

27 Semel duntaxat in die extra neceſſitatem.

Petes, An ſæpiùs in die liceat communicare? Reſpondeo; non licere, niſi fortaſſis in euentu: vt v.g. ad impediendam iniuriam huius Sacramenti ab incendio, ab hæreticis &c. Id tamen non eſt iure diuino prohibitum, ſed Eccleſiaſtico: quod colligitur ex Cap. *Conſuluiſti*, de Celebratione miſſarum; & Cap. *Sufficit*, de Conſecratione diſt. 1. quibus locis Sacerdoti non permittitur ſecundò celebrare, niſi ob neceſſitatē. Vnde colligunt Doctores laico nō licere ſecundò communicare; quod etiam Eccleſiæ conſuetudo confirmat. Quauis tamen hora diei poteſt quis communicare, modò ſit ieiunus, & abſit ſcandalum; vt docet Angelus, Euchariſtia 3. num. 36. & Silueſter Euchariſtia 3. q. 15. nulla enim lex obſtat, aut conſuetudo habens vim præcepti. Secùs de celebratione.

Quàuis horâ.

ARTICVLVS XI.

Vtrùm omnino liceat à Communione abſtinere?

Notandum eſt, quoſdam Doctores ſentire communionem laicam non eſſe iure diuino præceptam, ſed ſolùm conſultam; iure tamen Eccleſiaſtico eſſe præceptam. Ita D. Thomas in 4. d. 9. vt teſtatur Caietanus hîc, qui in eam propendet, & Alexand. Halenſ. 4. p. q. 51. Bonauentura d. 12. art. 4. q. 1. Gabriel in Canonem lectione 87. Ferrarienſis 4. contra gentes cap. 61. Silueſt. Euchariſtia. 3. §. 1. 28

Diuino præcepto obligamur ad quandoque communicandum.

Sed contrariū eſt longè probabilius & verius; nempe